

Ivan Klinec

**23 téz o vývoji globálnej civilizácie
do roku 2030**

2007

Ivan Klinec: 23 téz o vývoji globálnej civilizácie do roku 2030

1. **Hlavnou civilizačnou zmenou bude prechod od industriálnej k informačnej spoločnosti.** V období do roku 2030 tento prechod vstúpi do stabilizačnej etapy. Základné štruktúry informačnej spoločnosti budú plne funkčné vo vyspelých krajinách. Pravidlá fungovania informačnej spoločnosti budú mať globálny dosah, čo bude nútiť menej vyspelé krajiny adaptovať svoju ekonomickú, spoločenskú i politickú štruktúru na pravidlá informačnej spoločnosti. Informačná spoločnosť bude mať globálny charakter.

2. **Civilizácia sa bude stávať globálnou.** V období do roku 2030 sa bude završovať vytváranie základných organizačných štruktúr globálnej civilizácie. Globálna pavučina Internet, globalizujúca sa ekonomika a svetové trhy budú vytvárať tlak na zrýchlene dotváranie globálnych organizačných štruktúr, systému globálneho vládnutia (global governance) a globálnych pravidiel umožňujúcich participáciu jednotlivých lokálnych hráčov (štátov, regiónov) na vytváraní a chode globálnej civilizácie spolu s predchádzaním konfliktov a ich riešením na globálnych i národných úrovniach. Civilizácia sa bude stávať viac štruktúrovanou. Globálny rozmer budú vyvažovať procesy lokalizácie spájajúce rastúce množstvo malých hráčov do lokálnych sietí.

3. **Globálne usporiadanie civilizácie bude spojené s globálnou dominanciou USA ako hlavnou ekonomickou, politickou, technologickou i vojenskou silou.** Zároveň bude postupne narastať sila ďalších centier moci. Medzi tieto perspektívne centrá moci možno zaradiť Európsku úniu, Čínu, Rusko prípadne ďalšie štáty a zoskupenia v závislosti na raste ich ekonomickej výkonnosti a technologickej sily. Globálne usporiadanie civilizácie budú dotvárať ďalší globálni hráči ako transnacionálne korporácie, neziskové organizácie, náboženské spoločnosti, medzinárodné organizácie a ďalší.

4. **Globálna architektúra civilizácie sa bude formovať okolo inštitúcií Organizácie spojených národov.** OSN sa bude postupne reformovať. Bude vzrastať tlak na pretvorenie OSN na organizáciu fungujúcu na parlamentných princípoch schopnú vykonávať základné funkcie globálneho vládnutia (global governance). Bude vzrastať tlak na reformu ďalších medzinárodných inštitúcií ako sú Svetová banka, Medzinárodný menový fond a Svetová obchodná organizácia. Časť funkcií OSN budú preberať cieľovo zamerané, viac flexibilné medzinárodné aliancie s limitovanou životnosťou.

5. **Prevažujúcim politickým systémom bude systém parlamentnej demokracie.** Do roku 2030 väčšina štátov sveta prejde na politický systém parlamentnej demokracie, hoci nie všade bude tento systém plne funkčný. Prípadne recidívy totalitárnych režimov resp. režimov nedemokratického charakteru budú spojené s ekonomickou krízou resp. ekonomickou nestabilitou.

6. **Vzrastie úloha think-tankov pri vytváraní politik a časť politického vplyvu sa bude presúvať od politických strán k think-tankom.** Rast kvantity problémov, rast ich zložitosti spolu s obmedzenými kapacitami pre rozhodovanie budú spôsobovať vzrast úlohy think-tankov pri vytváraní politik i pri rozhodovaní. Zároveň sa bude časť politického vplyvu a politickej moci presúvať od politických strán k think-tankom. Vzrast úlohy a vplyvu think-tankov je prejavom prechodu k informačnej spoločnosti v politickej sfére.

7. **Nevládne organizácie budú tvoriť základ občianskej spoločnosti na globálnej i národnej úrovni.** Vzrast úlohy a vplyvu neziskových organizácií bude pokračovať. Zároveň sa nevládne organizácie budú stávať základnou štruktúrou občianskej spoločnosti na globálnej i na národnej úrovni. Nevládne organizácie budú tiež protívahou sily transnacionálnych korporácií a ekonomických a finančných inštitúcií globálneho a medzinárodného charakteru. Štruktúra občianskej spoločnosti sa bude dotvárať na globálnej i na národnej úrovni.

8. **Nová ekonomika informačnej spoločnosti bude vytvárať základnú štruktúru ekonomiky.** Štruktúra novej ekonomiky sa bude vytvárať na základe kombinácie starých industriálnych štruktúr ekonomiky s informáciami a s informačnými technológiami. Nová ekonomika bude sieťová, digitálna, informačná a znalostná. Štruktúra novej ekonomiky sa bude v období do roku 2015 neustále vyvíjať v závislosti na vývoji nových technológií.

9. **Transnacionalizácia ekonomík bude spojená s vytváraním základnej štruktúry globálnej ekonomiky.** Základnú štruktúru globálnej ekonomiky v období do roku 2030 budú vytvárať transnacionálne korporácie. Transnacionalizácia bude transformovať aj viaceré štruktúry ekonomík na úrovni štátov a bude spôsobovať prepájanie stále väčšej časti národných ekonomík s globálnou ekonomikou. Transnacionalizácia bude pretvárať aj štruktúry ďalších organizácií globálneho charakteru ako sú neziskové organizácie, náboženské spoločnosti, medzinárodné organizácie a ďalšie.

10. **Informácie a znalosti sa stanú dominantným a hlavným zdrojom rozvoja, novou formou kapitálu a novou výrobnou silou.** Informácie sa postupne stanú hlavným zdrojom rozvoja ekonomík, budú vytvárať novú formu kapitálu a po pôde, práci a kapitále budú predstavovať ďalší výrobný faktor. Informácie budú in-formovať čiže vytvárať štruktúru ekonomík jednotlivých krajín i globálnej ekonomiky ako celku. Informácie budú tiež základom nového systému vytvárania bohatstva.

11. **Marketizovať sa bude vzdelanie, výskum, veda, technológia, zdravie, kultúra a životné prostredie.** V období do roku 2030 sa bude postupne stržňovať vzdelanie, výskum, veda, technológia, zdravie, kultúra a životné prostredie. Budú sa pretvárať na ekonomické odvetvia, ktorých produkcia sa stane významnou súčasťou produkcie novej ekonomiky a bude mať charakter informačných produktov resp. produktov supersymbolickej ekonomiky.

12. Technológia sa bude diverzifikovať a zároveň bude konvergovať.

Technológia bude prechádzať zrýchleným vývojom a bude sa postupne diverzifikovať. Informačné technológie, biotechnológie, nanotechnológie, génové technológie, klonovacie technológie a ďalšie budú vo svojom základe postavené na informáciách ako základnom koncepte. Tieto technológie budú výrazne ovplyvňovať fungovanie všetkých častí spoločnosti. Technológie budú zároveň konvergovať do jedného vzájomne prepojeného technologického systému.

13. Technológia sa bude stávať viac inteligentnou.

Technológia sa bude postupne stávať viac inteligentnou a viac sofistikovanou. Inteligencia bude významnou vstavanou súčasťou moderných technológií.

14. Technológia bude podnecovať vzrast inteligencie prostredia ekonomiky a spoločnosti.

Vzrastajúca inteligencia jednotlivých technológií bude pôsobiť v smere vzrastu jednotlivých štruktúr ekonomiky a spoločnosti na globálnej i na národnej úrovni. Novo vznikajúce trhy sa budú formovať okolo produktov sprostredkovávajúcich vzrast inteligencie a jej vnášanie do jednotlivých produktov. Inteligencia sa tak stane významným tovarom.

15. Internet bude hlavnou komunikačnou štruktúrou vytvárajúcej sa globálnej civilizácie.

Internet sa v období do roku 2030 stane hlavnou komunikačnou štruktúrou vytvárajúcej sa globálnej civilizácie a bude vytvárať jej sieťovú inteligenciu. Perspektívou ekonomicky vyspelých krajín je prístup k internetu pre každého. Pre menej vyspelé krajiny budú vypracované a budú sa realizovať politiky zamerané na prekonanie digitálneho rozdelenia.

16. Nové podoby vojny a konfliktu budú postavené na princípoch informačnej spoločnosti.

Nové podoby vojny budú mať podobu vojny informačnej, psychologickkej, virtuálnej a kybernetickej. Všetky tieto podoby vojny budú systémami vedenia vojny na princípoch informačnej spoločnosti. Spolu s nerovnomerným prechodom jednotlivých krajín k informačnej spoločnosti, budú vznikať konflikty medzi štruktúrami informačnej spoločnosti a štruktúrami

industriálnej a agrárnej spoločnosti. Nový systém vedenia vojny informačnej spoločnosti bude kompatibilný so systémom vytvárania bohatstva informačnej spoločnosti.

17. Terorizmus a organizovaný zločin budú ohrozovať fungovanie spoločnosti i civilizácie na globálnej i na národnej úrovni. Terorizmus a organizovaný zločin budú v období do roku 2030 predstavovať výraznú hrozbu fungovaniu spoločnosti. Teroristické aktivity budú predstavovať hrozbu fungovaniu ekonomiky ako celku i jej jednotlivých odvetví. Negatívne dopady bude mať terorizmus na rozvoj takých odvetví ekonomiky ako cestovný ruch, letecká doprava, kongresová turistika a ďalšie. Bezpečnostné opatrenia budú spojené s väčšou kontrolou a s čiastočnými obmedzeniami týkajúcimi sa jednotlivých občanov i spoločnosti ako celku.

18. Limity zdrojov si budú vynucovať prechod k novým alternatívnym zdrojom. Uvedomovanie si limitov klasických zdrojov rozvoja, ktorých vyčerpanie sa časového horizontu 2030 síce netýka, bude spojené s hľadaním alternatívnych ekonomických modelov fungujúcich na princípoch udržateľnosti. Alternatívou klasických zdrojov rozvoja sa stanú informácie a znalosti. Bude vzrastať význam alternatívnych foriem energie ako solárnej, geotermickej, kozmickej a ďalších.

19. Demografický vývoj bude charakteristický spomaľujúcim sa rastom. Svetová populácia bude naďalej vzrastať, ale rast sa bude postupne spomaľovať. Zatiaľ čo rozvojové krajiny budú zápasit' s populačným boomom, vyspelé krajiny budú čeliť poklesu počtu obyvateľstva spojeného s celkovým starnutím obyvateľstva.

20. Vzrastajúca komplexita spoločnosti bude spojená so vzrastom jej zraniteľnosti. Komplexita informačnej spoločnosti bude väčšia ako bola u spoločnosti industriálnej. Unifikáciu industriálnej štruktúry bude nahrádzať diverzifikácia štruktúry informačnej spoločnosti. Implózia spoločnosti a civilizácie spôsobí ich vnútorné preštrukturovanie a preorganizovanie na báze sietí. Rastúca

komplexita bude spojená so vzrastom zraniteľnosti spoločnosti. Táto zraniteľnosť bude postupne klesať spolu so stabilizáciou systému informačnej spoločnosti.

21. **Dominujúcou formou organizácie sa stanú siete.** Sieťová forma organizácie sa v období do roku 2030 stane dominantnou organizačnou formou a postupne bude nahradzovať industriálne hierarchie. Hierarchické štruktúry však zostanú v určitej forme zachované a budú fungovať v symbióze so sieťovými štruktúrami. Sieťová spoločnosť bude jednou z podôb informačnej spoločnosti.

22. **Vytvárajúci sa systém informačnej spoločnosti sa bude postupne stabilizovať.** V období do roku 2030 sa bude postupne stabilizovať základný ekonomický systém informačnej spoločnosti. Ekonomika vo väčšine krajín bude fungovať na princípoch informačnej spoločnosti. Okolo roku 2030 začne nový ekonomický systém informačnej spoločnosti prechádzať do obdobia relatívnej stability a dotvárania základných štruktúr na globálnej i na národnej úrovni.

23. **Zmeny pretvárajúce spoločnosť sa budú postupne spomaľovať.** Okolo roku 2030 vstúpi transformácia industriálnej spoločnosti na informačnú spoločnosť do fázy stabilizácie a vytvorenie a stabilizácia nového ekonomického systému informačnej spoločnosti budú viesť k postupnému spomaľovaniu prebiehajúcich zmien spoločnosti a civilizácie s perspektívou stabilizácie globálnej civilizácie niekedy okolo polovice 21. storočia a prechodu do kludnejšieho režimu fungovania.